

## ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВІРТУАЛЬНА КОМУНІКАЦІЯ ЯК ТЕХНОЛОГІЯ І МИСТЕЦТВО МОЖЛИВОГО ІСНУВАННЯ

Формування інфокомунікаційного середовища як фактора становлення інформаційної цивілізації, обриси якої все чіткіше даються взнаки і в нашій країні, зумовлює радикальні зміни, в тому числі і в способах соціальної комунікації. Тому не втрачає актуальності проблема розробки та впровадження адекватних інфокомунікаційних технологій (АІКТ) у сфері освіти, адекватних умовам циркуляції потужних інфопотоків, коли для успішної реалізації освітньої місії потрібні не тільки виважені комунікативні стратегії, але й практики [1; 88].

Як відзначають науковці, інформаційний бум, з яким сьогодні стикається людство, полягає також і в тому, що стрімко нарощуються науково-технічні досягнення, а можливість забезпечити належний ним рівень знань й навичок, адекватних потребам сфери матеріального виробництва, не завжди має місце. Відповідно, процеси у галузі інфокомунікаційних технологій мають бути дуже динамічними, аби переборювати кризові явища, пов'язані зі зливоподібною сутністю інформації й необхідністю постійної роботи з нею, адже людство не в змозі відмовитись від нарощування кількості знань на користь інтеграції й систематизації інформації, які складають основу здатності до самоосвіти. Колись видатний швейцарський педагог Йоганн Генріх Песталоцци (Pestalozzi, 1746 - 1827) – писав: “Мої учні пізнаватимуть нове не від мене; вони *відкриватимуть* це нове самостійно. Моє головне завдання — допомогти їм розкритися, розвинути особисті ідеї” (*курсив і переклад наш — С.К.*) [2]. Саме на «розкриття» інтелекту й розвиток «особистих ідей» скеровані сучасні інфокомунікаційні технології, зокрема, технологія віртуальної реальності (VRT), що уможливорює інтелектуальну віртуальну комунікацію.

VRT як АІКТ у сфері освіти і, разом з тим, засіб розвитку когнітивної й креативної активності комунікантів комп'ютерно-опосередкованого простору – віртуальної реальності, інакше кажучи – інтенсіонального, можливого світу семантики, – дозволяє створювати ситуаційно-орієнтовані характеристики цього світу шляхом використання відповідного програмного забезпечення й інструментальних засобів, які активізують індивідуальні

можливості користувача у набутті знань й прийнятті рішень [3;146]. З існуючих трьох класів VRT – «персональний користувач – інтелектуальний віртуальний комунікант», «довільний користувач – унікальний віртуальний комунікант», «мозок - комп'ютер» – особливу увагу надаємо першому з перерахованих. Проте, всі вони характеризуються спільним: необхідністю виявлення смислу (розуміння) конкретної форми метатексту, вироблення реакції та навчання, інакше кажучи – наявністю тріади «сприйняття – розуміння – формування» [3;148].

Так, VRT дозволяє конструювати професійно орієнтовані тренажерів, що дають можливість імітувати параметри середовища з відповідною їх обробкою, приміром, підготовка і проведення ділових переговорів з представниками різних країн на основі аналітичного вивчення специфіки регіону, або моделювання навчального комплексу з підготовки спеціалістів зі створення нових матеріальних об'єктів: «віртуальний F-клуб» або формування громадської організації, або інтенсифікація процесу соціалізації громадян з обмеженими можливостями і подібне. Базується, зрозуміло, ця освітня технологія на когнітивній пізнавальній діяльності (КПД).

КПД – це накопичення особистістю знань, досвіду, розвиток інтелекту, перцептивних дій тощо. Складається *КПД-Особистості* з таких 5-ох елементів:

- *знання*: особа/індивід дізнається про існування «нового», про те, як воно «діє»,
- *переконання*: особа/індивід формує позитивне/негативне ставлення до «нового»,
- *рішення*: особа/індивід залучений до активного ставлення щодо прийняття або заперечення «нового»,
- *підтвердження*: особа/індивід прагне переконатись у рішенні, яке прийняв, і шукає підтвердження того, що це – правильно.
- *застосування*: особа/індивід практично використовує новий продукт.

Отже, якщо слідувати за формулою-висловом Шеллінга [4] про «принцип самості», похідним якого є синтез категорій *самопізнання* – *самоорганізація* – *саморозвиток*, то можна його (цей синтез) вважати *алгоритмом опанування VRT*. Адже відомо, що будь-яка діяльність – це і технологія, і мистецтво. В основі – мить мистецького осяяння, котре є поштовхом у створенні власної

методи як набору виважених і чітких дій (тобто, технології), що неможливо без нового, наступного осяяння як прояву креативності для досягнення мети.

Інтелектуальна віртуальна комунікація як освітня технологія і мистецтво існування в кіберпросторі реалізується як проблемно, професіонально і ситуаційно орієнтована процедура спілкування у відео-, аудіомовленнєвому форматах. Спілкування стосовно проблем освіти, культури, управління, коли враховується особистісна специфіка (увага, швидкість реакції, когнітивні і креативні особливості у сприйнятті і розумінні образних знань). Нестандартні/унікальні комунікаційні акти передбачають використання бази знань і серйозних аналітичних процедур, що надзвичайно актуально для навчання управлінню динамічними об'єктами, починаючи з віртуальних ситуацій, тобто ігрових, як то тренування у системі «Кібер - Референт керівника», де має місце широкий діапазон ситуацій і прогнозування їх видозмін.

Якщо прислухатись до відомого філософа-екзистенціаліста В. Франкла, який стверджував, що «будь-яка ситуація має свій сенс, його необхідно лише знайти» [5;], то здатність до створення індивідом *віртуальної ситуативної реальності* завдяки VRT є тією навчально-освітньою необхідністю, що подібна до пізнання зовнішніх смислів. Саме в цьому ракурсі ми розглядаємо наше дослідницьке завдання: проаналізувати, як «стикуються» інтелектуальний інтерфейс віртуальної ситуативної реальності з особистісною специфікою (мультисенсорними параметрами – мовленнєві, образні, інтенсіональні особливості) й креативними можливостями комунікантів Web-простору.

### **Список використаних джерел**

1. Коляда-Березовская, Т.Ф. Динамический текст как проекция адекватных инфокоммуникационных технологий в сфере образования [Текст] / Т.Ф. Коляда-Березовская // Труды 66-й научной сессии, посвящённой Дню радио. – М.: НТОРЭС им. А.С. Попова, 2011. – С.88-91.
2. Соловейчик, С. Швейцарский педагог И. Г. Песталоцци (1746-1827) [Электронный ресурс] / С. Соловейчик. – Режим доступа:

<http://www.glinskie.ru/common/message.php?table=calend&num=95>  
1

3. Шапиро, Д.И. Формирование интеллектуального дискурса в системе «человек-компьютер»: проблемы понимания [Текст] / Д.И. Шапиро //Труды 64-й научной сессии, посвящённой Дню радио. – М.: НТОРЭС им. А.С. Попова, 2009. – С.146-148.

4. Цит. за Деля, В.П. Инновационное мышление государственных служащих как потенциал развития общества [Электронный ресурс] / В.П.Деля. – Режим доступа: <http://itsidea.ru/uploads/2/innovacionnoe-myshlenie-kak-potencial-razvitija-obshhestva.pdf>

5. Франкл, В. Человек в поисках смысла [Текст] / Виктор Франкл. - М.: Прогресс, 1990. – 368 с.